

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 221.

Niedziela, 25 Września (7 Października).

1866 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po Świętach uroczystych i Niedziela-
ch. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kanonach. — Ob-
wieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie
kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadsyłane do zamieszcza-
nia w Dzienniku nie zwracają się. — We wszystkich do Dziennika, należy
ednosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Rok 3.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. —
Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przy-
jmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesię-
cznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Pocztowych w Królestwie i Cesarstwie
Rocznie rs. 9 kop. 20. — Półrocznie rs. 4 kop. 60. — Kwartalnie rs. 2 kop. 30. —
Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się rs. 1.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Rozkaz do zarządu cyw. —
Najwyższe podziękowanie. — Magistrat m. Warszawy. —
Inspektor mieszanych progimnazjów. — Liweranci. — Pre-
zes rady zarz. drugi żel. warsz.-teresp. — Sprostowanie. —
Okólnik sztabu gł.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Wiadomości telegraficzne. — Otwarcie mieszanych progimnazjów w Warszawie. — Koncert. — Cafés chantants. — Fejwerk. — Różne wiadomości. — Wypadki. — Księżniczka Dagmara i Rosja. — Ajen-tura telegrafów rus. — Stan powietrza. — Rezejm i układy. — Afryka. Cesarz abisyński. — Ameryka. Widoki porozumienia. — Anglja. Stosunki z Ameryką. — Opozycja. — Meetingi. — Austrja. Polacy galicyjscy. — Azja. Wypadki w Korei. — Wojna domowa. — Fran-cja. Margr. Moustier; paszporta. — P. Benedetti. — Wy-stawa powszechna. — Zamach na życie Johnsona. — Ho-landja. Proklamacja. — Prusy. Kraje wcielone. — Administracja cywilna. — Anneksje. — Kwestja szlezwicka. — Emigracja. — Turcja. Kwestja wschodnia. — Po-siłki. — Spokojność w Syrii. — Włochy. Małżeństwo księcia Humberta. — Korespondencje ze Lwowa, Zurichu i Paryża. — Nasze położenie finansowe (V).

PRZEWODNIK WARSZAWSKI. Tydzień targowy i t. d.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa.

24 Września (6 Października).

Rozkaz do Zarządu Cywilnego z dnia 25 Sierpnia (6 Września) r. b. N. 14, zamieszczony jest w dodatku do dzisiejszego numeru.

W Nr. 195 *Dziennika Warszawskiego* była podana wiadomość o uczynionej przez właściciela majoratu „Winiary Wiślickie” p. Wikińskiego ofercie 1,500 rs. w listach likwidacyjnych i o tem, że czyn ten dojdzie do wiadomości Najjaśniejszego Pana. Teraz główny naczelnik własnej Jego Cesarskiej Mości kancelarii, sekretarz stanu Milutin, w odezwie do JW. Hrabiego Namiestnika, zawiadamia, że po do-
ściu do wiadomości Najjaśniejszego Pana o uczynionej przez p. Wikińskiego ofercie, Jego Cesarska Mość Najwyżej rozkazać raczył: pozostawić Namiestnikowi w królestwie wydanie rozporządzeń, żeby było ogłoszone w gazetach, tak o ofercie właściciela majoratu Wikińskiego na rzecz miejscowych włościan, jak i o tem, że ten szlachetny jego czyn zaszczycony został Najmiłościwszem uznaniem Jego Cesarskiej Mości.

Magistrat miasta Warszawy. W zamian za utracone dochody miejskie z opłat konsumcyjnych od trunków krajowych i od mięsa, obecnie zniesionych, Komisja Spraw Wewnętrznych i Duchownych reskryptem z dnia 23 Sierpnia (4 Września r. b. Nr. 30115/13170, na zasadzie postanowienia Komitetu Urządzącego, rozporządziła w rodzaju czasowego środka, ażeby pobrać za czas od dnia 3 (15) Września po koniec roku bieżącego: a) tytułem dodatkowej opłaty podymnego w stosunku $\frac{7}{48}$ calorocznej opłaty podymnego, za jaką ma być uważana pierwotnie rozpisana, z wyłączeniem poprzedniego dodatku w roku 1864 nastąpionego; — oraz b) tytułem dodatkowej opłaty patentowej, także w stosunku $\frac{7}{48}$ calorocznej opłaty patentowej, art. 244 nowej Ustawy o opłacie od trunków krajowych zaprowadzonej, a która to opłata dodatkowa sposobem rozkładowym,

w raiare dochodu z zakładów trunkowych, ma być rozpisana. Ponieważ rejestr bierczy dodatkowy opłaty podymnego przesłany już został do Kasy Dochodów Skarbowych przy Magistracie miasta Warszawy; Magistrat zatem uprzedza właścicieli domów, ażeby za otrzymaniem za pośrednictwem służby Komisarza Administracyjnych bezpłatnych awizacji, w których wskazana będzie ilość przypadającej od nich takowej opłaty, z uiszczaniem onej do wspomnianej Kasy pośpieszyć zechcieli. O obowiązku zaś wniesienia dodatkowej opłaty patentowej, utrzymującym zakłady trunków krajowych, z kolei w czasie właściwym oznajmionem będzie.

Inspektor mieszanych progimnazjów w Warszawie podaje do wiadomości: 1) że nadzwyczajny napływ uczniów, pragnących przejść z różnych zakładów naukowych do męskiego mieszanego progimnazjum w Warszawie, na nieszczęście zmusza go do powstrzymania przyjmowania uczniów do 1-ej i 2-ej klasy, ponieważ w każdej z nich jest już przeszło po ośmdziesięciu uczniów; zaś na utworzenie klas paralelnych w bieżącym roku szkolnym ani miejsce, ani czas nie pozwala; 2) że w 3-ej i 4-ej klasie tegoż progimnazjum można jeszcze jako tako pomieścić po 10 uczniów; 3) że w żeńskim mieszanym progimnazjum klasy 1-a i 2-ga także są przepelnione, a do 3-ej i 4-ej przyjmowanie jeszcze trwa; 4) że do obu tych mieszanych progimnazjów nie można już przyjmować bezpłatnych, ponieważ określona ustawa liczbą uczących się już została uwolniona od opłaty za naukę; i 5) że w tych dniach w obu wspomnianych progimnazjach, rozpocznie się wykład nauki religii dla uczniów i uczennic wyznania starozakonnego, w tych samych godzinach, kiedy przedmiot ten wykładany jest katolikom.

Liweranci. — Dostawy żywności dla wojsk od 1 października r. b. do 1-go stycznia 1867 r. do miejsc odległych od magazynów podjęli się: w gubernji warszawskiej w powiatach: gostyńskim i włocławskim — Ludwik Lewita, kupiec z Warszawy; łowickim — Markus Glas, kupiec z Warszawy; kaliskim i sieradzkim — Dawid Wejn-sztok, kupiec z Warszawy; łęczyckim — Arnold Frydman, kupiec z Łęczycy; konińskim i wieluńskim — Fabjan Blech, kupiec z Warszawy i Hersz Warszawski, kupiec 1-ej giełdy z Białegostoku; stanisławowskim — Józef Dawidson, kupiec z Warszawy; warszawskim — Emeryk Mirosławski, obywatel m. Warszawy; rawskim — Abraham Hammer, kupiec z m. Rawy; piotrkowskim — Natan Horowitz, kupiec z m. Piotrkowa. W gubernji lubelskiej, w powiatach: lubelskim — Józef Fikelsztejn, mieszkaniec m. Opola; bialskim i radzyńskim — Lejzer Bregman et comp. kupiec z m. Grodna; hrubieszowskim, krasnostawskim, łukowskim, siedleckim i zamojskim — Nusim Szpira i Eljasz Goldman, mieszkańcy m. Lublina. W gubernji radomskiej, w powiatach: radomskim i opoczyńskim — Dawid Halperyn, kupiec 1-ej giełdy z m. Petersburga i Lejba Halperyn, kupiec 1-ej giełdy z m. Brze-
ścia; opatowskim — Izrael Tuchman, mieszkaniec m. Staszowa; sandomierskim — Chaskiel Fenikson, mieszkaniec m. Warszawy; kieleckim — Izrael Gertler, miesz. m. Checin; miechowskim, olkuskim i stopnickim — Szymon Cukier, mieszkaniec m. Pińczowa. W gubernji plockiej, w powiatach: plockim, lipnowskim, pułtuskim i ostrołęckim — Ludwik Lewita, kupiec z Warszawy; mławskim — Zygmunt Taubwurtzel, kupiec z Warszawy; przasnyskim — Jankiel Gurman, mieszkaniec m. Pułtusk. W gubernji augustowskiej, do wszystkich powiatów tej gubernji — Szymon i Szlana Lichtenbergowie, kupcy z Warszawy. Warunki dostawy przez tych liwerantów żywności w ciągu powyższego trzechmiesięcznego terminu, określone są w kondycjach, dołączonych do rozkazu z d. 10 lutego r. b. N. 34. (Rozk. do wojsk okr. warsz.)

Prezes Rady Zarządzającej Drogi Żelaznej Warszawsko-Terespolskiej podaje do wiadomości, że z dniem 28-m Września (10 Października) r. b. otwartym zostanie do użytku publicznego I-szy Oddział Drogi Warszawsko-Terespolskiej z Warszawy do Siedlec.

Pociągi dla przewozu osób, towarów i innych przedmiotów, odchodzą codziennie jak następuje:

I. Z Pragi do Siedlec o godz. 9 min. — rano
z Miłosny " " 9 " 35
z Mińska " " 10 " 20
z Mrozów " " 11 " —
z Kotunia " " 11 " 40
Przyjazd do Siedlec " " 12 " 10 po
południu.

II. Z Siedlec do Pragi o godz. 2 min. — po poł.
z Kotunia " " 2 " 25
z Mrozów " " 3 " 10
z Mińska " " 3 " 50
z Miłosny " " 4 " 30
Przyjazd do Pragi " " 5 " 10

Taryfa opłat przewozowych na wszystkich stacjach sprzedawaną będzie po cenie 15 kopiejek.

Sprostowanie. W wczorajszym numerze (220) *Dziennika Warszawskiego*, w ogłoszeniu Prezydenta m. Warszawy o stawieniu się do losowania spisowych (na kol. 2-ej, szpalcie 1-ej) w wymienieniu tych co mają stawić się 4 (16) października (w wierszu 12-ym), obok z Cyrk. 1, 2 i 3, opuszczeni zostali z Cyrk. 9-go i 11-go, a w wierszu 13-ym zamiast z Cyrkułu 5/7 powinno było być 5/6.

Okólnik sztabu głównego z dnia 7-go września. Na skutek wezwania ministerstwa spraw zagranicznych, minister wojny polecił, ażeby wojskowi, delegowani przez swę władzę zagranicę, zgłaszali się do ruskiej ambasady lub poselstwa zagranicą i składali tam adresa miejsca swęgo pobytu. (Rus. Inw.)

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa.

24 Września (6 Października).

Za przykładem m. Wenecji, która, jak wczoraj wspominaliśmy, złożyła baronowi Ricasoli za pośrednictwem dwóch znakomitych obywateli adres z 12-ma tysiącami podpisów, żądający zajęcia miasta przez wojska włoskie zaraz po ustąpieniu austriaków, przed głosowaniem powszechnem, zapewne pójdą i inne twierdze w wenejańskim, nie tyle dla okazania swej wierności, ile dla uniknięcia kosztów formowania gwardji obywatelskiej. Austrjacki komendant Werony, już wezwał tamtejszych mieszkańców o składki na utworzenie podobnej milicji.

Patrie, przytaczając wiadomość o złem wrażeniu jakie sprawiły na rządzie papieżkim odzywiania się Garibaldeggo w Brescia i Florencji, powiada, iż rząd ten powinienby wiedzieć, iż polityka włoska nie czerpie natchnienia od Garibaldeggo, a gabinet florencki może pozwalać dziennikom powtarzać słowa samotnika z Kaprery, nie dzielając zupełnie jego zapatrywania się. W Watykanie, według *Patrie*, powinni by zająć się ważniejszymi rzeczami. Naprzykład, rząd papieżki wie, że Austrja zachowa zupełną wstrzeźliwość w sprawie rzymskiej; że Hiszpanja nie jest w stanie urzeczywistnić dawniejsze projekta, ułożone pomiędzy dworami madryckim i rzymskim. Zatem rząd rzym-

ski powinienby zwrócić całą uwagę na własne zasoby, dla zastąpienia materialnej pomocy francuskiej, która zostanie za dwa miesiące cofnięta.

Dzienniki berlińskie, z powodu pogłosek o rychłym mianowaniu p. Beusta ministrem spraw zagranicznych w Ausstrji, dziwią się, iż w Wiedniu mogła przyjść myśl powierzenia steru rządu mężowi stanu, który przez swą taktykę do tego doprowadził, iż poprzedni jego monarcha, król saski, niecierpliwie spogląda po za północne graniczne góry czeskie. „Dla Prus,” powiada Nordd. A. Z., „nominacja p. Beusta byłaby dowodem, że w Wiedniu nie myślą szczerze uznać nowego przekształcenia Niemiec i z prawością wykonać świeżo podpisany traktat pokoju. Uprzejmość z jaką w Wiedniu przyjmują ludzi, którzy celem swego życia uczynili walczenie z Prusami, jest wskazówką nieprzyjaznego usposobienia Austrji; powołanie tak jawnego nieprzyjaciela państwa pruskiego na najważniejsze polityczne stanowisko, usunęłoby wszelką w tym względzie wątpliwość.”

Jeden z dzienników austriackich podał wiadomość, że po wcieleniu zawojowanych krajów, król pruski doda do swego tytułu tytuł króla Westfalji. Köln. Z. uważa tę wiadomość za zmyślenie; dziennik ten sądzi, że król pruski nie może myśleć o przyjęciu tytułu przypominającego tak smutną dla Niemiec epokę zdobyczy Napoleona I i pokoju w Tylży; obok tego król pruski nosi już tytuł księcia Engern i Westfalji.

Dzienniki paryżkie, donoszące o chorobie Narvaeza, przewidują możliwość rychłego wybuchu powstania w południowo-zachodniej części Hiszpanji, może w Badajoz, a swe przewidywania opierają na tajemnym pobycie generała Prima w Portugalji. Władze hiszpańskie równie dobrze są uwiadomione, jak dzienniki paryżkie, i zapewne przedsięwzięją właściwe środki. Bez wątpienia też w związku z tem są przewidywane przez *Pensamiento*, jak doniósł wczorajszy nasz telegram, środki do utrwalenia porządku i uregulowania prawa prasowego.

W Anglii, ruch reformy wyborczej nie ustaje. W tych dniach miał się odbyć w tym celu wielki meeting w Leeds; zapowiadano także meetingi w Glasgowie w Szkocji i nowy w Manchester.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczone poniżej korespondencje ze Lwowa, Paryża i Zurichu, oraz dalszy ciąg artykułu z *Rus. Inw.* o finansowem położeniu Rosji.

Wiadomości telegraficzne.

* *Paryż, 4 października.* *Monitor* donosi w swym buletynie: Traktat pokoju pomiędzy Austrją i Włochami został podpisany wczoraj w Wiedniu. — Cesarz posłał generałów Genlis i Favé do okolic dotkniętych powodzią, dla rozdania zapomóg tym, którzy najbardziej od tej klęski ucierpieli. (*Wolff's T. B.*)

* *Florencja, 3 października.* *Diritto* donosi: Liczba żołnierzy poległych i ranionych w Palermo wynosi tylko 86. Prefekt i dyrektor policji miasta Palermo przybyli tu. (*Tamże.*)

* *Rzym, 2 października.* *Giornale di Roma* zbija twierdzenie Garibaldeggo, jakoby nie wolno było młodym rzymianom wracać do kraju, i nadmieniam, że znaczna ich liczba wróciła już bez przeszkody do państwa kościelnego. (*Corr. Hav. Bul.*)

* *Marsylja, 2 października.* Listy z Konstantynopola z 26-go września donoszą, że rząd ottomański posłał wojska do Monastyrju i do innych miast położonych przy granicy greckiej. Udzielił on atoli instrukcje pokojowe gubernatorowi Epiru, dla zapobieżenia wszelkiemu powstaniu. Ali-pasza, turecki minister spraw zagranicznych, zamknął 26-go b. m. mową posiedzenia konferencji sanitarnej międzynarodowej. (*Tamże.*)

* *Berlin, 4 października.* *N. Preus. Z.* pisze: Kwestja składania przysięgi przez urzędników w nowych terytorjach, pozostaje tymczasowo otwartą. W przedmiocie uregulowania stosunków w wydziale sprawiedliwości, wydane będą osobne rozporządzenia;

co się tyczy rozmaitych stosunków administracyjnych, takowe stanowią jeszcze przedmiot narad ministerstwa pruskiego. (*Wolff's T. B.*)

* *Bejruth, 15 września.* Karam zbiegł do Grecji. W Libanonie i Hauran panuje spokojność. (*Tamże.*)

* (Otwarcie mieszanych progimnazjów). Na zasadzie Najwyższego Ukazu z d. 29 go lipca (10 sierpnia) r. b., o przekształceniu średnich zakładów naukowych w królestwie polskim, i postanowienia z 13-go (25) sierpnia r. b., zapadłego na 15)-em posiedzeniu komitetu rządzącego w królestwie polskim, II-a specjalna szkoła powiatowa w Warszawie przy ulicy Gęsiej, i 4-o klasowe progimnazjum żeńskie w Warszawie przy ulicy Miodowej, przekształcone zostały 9-go (21) i 16-go (28) września na mieszane progimnazja w Warszawie, dla nauczania dzieci wszelkich narodowości i wyznań, z wykładem wszystkich przedmiotów w języku ruskim. Otwarcie nowych progimnazjów nastąpiło w obecności naczelnika warszawskiej dyrekcji naukowej Wilujewa, nowomianowanego inspektora obydwóch progimnazjów Hornberga i wszystkich nauczycieli. Naczelnik warszawskiej dyrekcji naukowej, w kilku energicznych słowach wyłuszczył tak nauczycielom, jak i uczącym się, ich obowiązki. W męskim mieszczanem progimnazjum było uczących się 240, w żeńskim 206. (*Komunikowane.*)

* (Na koncercie), w resursie kupieckiej, który jak donosiliśmy, odbędzie się we środę 10 go b. m., przyjmą udział obok orkiestry wielkiego teatru, panie: Kwiecinska, Dowiakowska i Pistor (na arfie), pp. Filleborn, Koehler, Prohaska, Cieślowski i Thalgrün (na violonczeli), a wykonane będą przeważnie kompozycje p. A. Münchejmera, który będzie dyrygował koncertem i towarzyszył na fortepianie, a mianowicie poraz pierwszy duet z op. „Stradiota”, śpiewy: Mostek, Srebrny Krzyżek i Piosnka Górska, oraz z dawniej znanych: Uwertura dramatyczna i arja z op. Otton Łuczniak; obok tego wykonane będą kompozycje: Donizettego, Offenbacha, Batta, Kuhlana, Parish-Alvarsa, Meyerbeera i Webera. O ile można wnosić, koncert ten, rozpoczynający sezon jesienno-zimowy, zgromadzi liczną publiczność, gdyż już zgłosiło się z zamówieniami przeszło 200 osób, choć sprzedaż biletów rozpocznie się dopiero w poniedziałek. V.

* (Cafés Chantants w Warszawie i na prowincji). Zdaje się, że trupa śpiewaków francuskich, którzy przez ubiegły sezon występowali w Eldorado, a zakończyli swoje przedstawienia w Dolinie Szwajcarskiej, przyniosła a raczej przesiedliła do nas zamilowanego do widoków tego rodzaju. Pomimo bowiem pojedynczych głosów wnoszących się przeciw śmiałym expresjom śpiewu i zdecydowanym gestom głównych artystów tej trupy, ogół publiczności polubił ich prawdziwie. Najlepszym dowodem takiej sympatii był popęd dany przez trupę francuską innym narodowościom. Najprzód, w Tiwoli utworzyła się trupa niemieckich śpiewaków, którzy i dotąd jeszcze dają tam codzienne widowiska i gromadzą dość liczny zastęp widzów, śmiejących się do rozpuku nad analogicznymi śpiewkami komików tej trupy; następnie przy rogu ulicy Twardej i Bagno w zakładzie gastronomicznym, ukazała się trupa izraelskich śpiewaków, która z początku zaraz obudziła niezmierną ciekawość, szczególnie w licznych szeregach swoich współwyznawców zamieszkujących w Warszawie, a która i obecnie, po przerwie znacznej, spowodowanej nadejściem świąt żydowskich, znowu rozpoczęła szereg przedstawień, którym ani oryginalności, ani komizmu odmówić niepodobna, chociaż nam trudno było zrozumieć treść wykonywanych w tem bagnistem Eldorado śpiewów. Nakoniec, dziś znowu, spotykamy w 111-y numerze Łódzkiej gazety (*Łódz. Ztg.*) ogłoszenie o „wielkim koncercie humorystycznym,” w którym śpiewaczki: operowa p. Hering, tragiczna p. Meyer; dwaj komicy pp. Tome i Meyer oraz pianista Dreyer i skrzypek Ebeling występować będą, a raczej już wystąpili pewnie. — Wszystkie te widowiska chociaż by nawet, różniące się pomiędzy sobą zdolnością personelu i rodzajem piosnek, należą do jednej wspólnej dziedziny, która w Paryżu nosi ogólne *Cafés chantants* miano. Że zaś nie było ich pierwaj ani w Warszawie ani w żadnym z miast prowincjonalnych, o czewicie powstały one w skutek popędu danego przez francuską trupę p. Bertin'a, której świetne powodzenie zachęciło innych do pobowania szczęścia. Ale najciekawszym wynikiem takiej emulacji, której rozwój zobaczymy dopiero na przyszłą wiosnę, jest wieść o formowaniu trupy śpiewaków polskich, którzy na wzór francuskich występować mają. Nie wiedząc jeszcze na pewno, czy zamiar ten opiera się już na pewnych danych i czy istotnie przyjdzie do skutku, ograniczamy się jedynie na powtórzeniu nowiny, zastrzegając sobie bliższe o niej uwagi do właściwego czasu. — W tej chwili otrzy-

maliliśmy list z Rotterdamu, w którym dzierżawca Doliny Szwajcarskiej, Ważniewski, donosi nam, że w dniu dwunastym b. m. przybędzie do Warszawy z trupą artystów (zapewne śpiewaków komicznych) złożonych z 14 osób; mianowicie zaś czterech kobiet (trzy francuzki, jedna holenderka), reszty zaś mężczyzn, w liczbie których znajdują się komicy, francuzki i niemiecki, oraz ośmiolatekni francuz dobosz, grający koncerta na bębnie i czter-nastoletni skrzypek solista. Trupa ta przywozi z sobą organ nieznaną dotąd w Warszawie, nasładowycają całą orkiestrę. Pierwsze przedstawienie tej nowej i ciekawej trupy odbędzie się dnia 13-go b. m. w Sali Doliny. W liście o którym mowa, otrzymaliśmy załączone fotografie, dwóch francuzek po mężku ubranych i holenderki w bogatym narodowym stroju; jedna z francuzek ma na głowie kieliszek szampańskiego wina, jak piórko w węgierskiej czapeczki wysoko sterzący a jej kolega zapewne, trzyma na głowie butelkę szampańską. Wesołe te fotografie świadczą o rodzaju zdolności artystów jakich wyobrażają i wzniesłą zapewne nie małą ciekawość w publiczności warszawskiej, która i do ubiorów *à débardeur* i do szampanek, osobliwszą skłonność żywi. AL.

* (Fejeweerk). W niedzielę, d. 25 września (7 października), w Kaskadzie za rogatką marymontską, ostatni raz fejerwerk wodny i lądowy, iluminacja ogrodu i muzyka wojskowa, na dochód ubogich pod opieką towarzystwa dobroczynności zostających; — wejście od osoby po kop. 20; dzieci do lat 10 placą połowę.

* (Różne wiadomości). W towarzystwie „Harmonja,” wybrani zostali przez głosowanie jednomyślnie: na dyrektora, p. Stanisław Lesser, na vice-dyrektora, p. Wilhelm Knobloch. — W szpitalu św. Ducha, jak to czytamy w piśmie lekarskiem, „Klinika”, zaszło szczególniejsze zdarzenie, to jest iż kaloryfery, służące jak wiadomo do ogrzewania sal w zastępstwie pieców, zalane zostały wodą podskórna, tak że nawet w razie najłagodniejszej zimy, niepodobna byłoby przyjmować do tegoż szpitala chorych. — Szpital św. Jana Bożego rozprzestrzenianym jest obecnie, przez wzniesienie oficyny w środku dawniejszych jego zabudowań. — P. Władysław Malecki, artysta-malarz, a zarazem pomocnik dekoratora przy teatrach warszawskich, otrzymawszy rządowe stypendjum na wyjazd za granicę, dla kształcenia się w sztuce, wyjechał do Niemiec, a głównie do Mnichowa (Monachjum). — Pani Jakowicka, śpiewaczka z Warszawy, występuje teraz w Bukareszcie. — Słyszeliśmy, że teatr Rapp, po daniu kilkunastu przedstawień w Plocku, za trzy tygodnie zjechać ma znów do Warszawy, i przez całą pododno jesień u nas pozostanie.

* (Wypadki). W dniu wczorajszym, Marjanna Sawin, żołnierka, znajdując się na kuracji w szpitalu św. Ducha, po wypisaniu się z takowego jako zupełnie zdrowa, wychodząc już ze szpitala, nagle życie zakończyła; — również dnia wczorajszego, Antoni Sobotko, właściciel wsi Skorzyńsko, gubernji radomskiej, lat 32 wieku liczący, przywiozłszy na Pragę kamień młynarski i zrzucając takowy z wozu, złamał sobie lewą nogę poniżej kolana.

* (Księżniczka Dagmara i Rosja). W N. 73 dziennika *Wiest* czytamy: „W najmłodszym wieku Księżniczka Dagmara była świadkiem ciężkich prób, na jakie wystawione były, jej królewska rodzina i cały lud duński. Wojna, w której duńczycy okazali tyle waleczności i męstwa, skończyła się nie-szczęśliwie. Nowa zaś ojczyzna Dagmary, daje jej najpotężniejszy w świecie tron. Obecnie dom królewsko-duński znajduje się w pokrewieństwie z angielskim domem panującym. Wiadomo że starsza siostra Jej Królewskiej Wysokości Księżniczki Dagmary, księżniczka Aleksandra, poszła za mąż za następcę tronu angielskiego księcia Alberta Walji (10 marca 1863 r.). Rodzony brat Księżniczki Dagmary, starszy od niej o dwa lata, 7 czerwca 1863 r. przyjął koronę grecką z tytułem Jerzego I, króla hellenów. Tym sposobem przyszła Cesarzowa Ruska, z jednej strony jest w pokrewieństwie z panującym domem najbardziej kwitnącego państwa w Europie. Z drugiej strony, rodzony jej brat panuje nad współwielkim nam narodem, który przeznaczony jest, według wszelkiego prawdopodobieństwa, do utworzenia potężnego państwa na gruzach mahometańskiego panowania. Jeżeli nie jest przeznaczone aby Dardanele miały należeć do Rosji, to żyjemy aby się takowe dostały prawosławnemu narodowi greckiemu, nad którym panuje rodzony brat przyszłej Cesarzowej. Władając morzami Czarnem i Bałtyckim, Rosja nie ma wszakże w swych rękach cieśnin, które zamykają wyjścia z tych mórz. Lecz jeżeli jeszcze potrzeba wiele walk, aby Dardanele przeszły w ręce monarchy, brata Księżniczki Dagmary, to północne Dardanele znajdują się już w ręku najdosłowniejszego jej rodzica. Mijmyż nadzieję, że te rodzinne związki naszej Cesarzowej Rodziny, służyć będą za zakład osią-

gnięcia tych celów, do których nie może nie dążyć potężna Rosja".

* (Ajentura telegrafów rosyjskich) zamieszcza w gazecie *Birz. Wied.* następnego objaśnienie: „19 września, z powodu rozszelanej się w Petersburgu wieści o zgonie cesarza Napoleona, zgłosiło się do agentury wiele osób, z gieldy i administracji, piśmiennie i ustnie, z żądaniem zawiadomienia co do tej pogłoski, która nabrała tym większej doniosłości, z powodu powtórzenia jej w jednej z gazet petersburskich. Ajentura, nie otrzymawszy o tem telegramu, ogłasza, że rozpущona w Petersburgu pogłoska jest bezzasadna.” (*Goł.*)

* (Stan powietrza w różnych stronach Europy). Dnia 20 września (2 października) 1866 r., o godzinie 8-ej zrana, było w Petersburgu +4,8; w Moskwie +10,8; w Kijowie +9,0; w Warszawie +9,4; w Paryżu +11,3; w Rzymie +14,5. (*Rus. Imw.*)

Rozejm i układy.

* (Pokój w Włochach). Jak skoro nastąpi ratyfikacja traktatu pokoju pomiędzy Austrią i Włochami, pod którym to względem zredagowany zostanie w swem czasie protokół wymiany ratyfikacji, wojska austriackie opuszczą całkiem Wenecjańskie. Powiadają, że generał Möring wywiązał się już ze swego zadania co do odstąpienia rekwizytów wojennych i fortecznych. (*Krak. Z.*)

Afryka.

* (Cesarz abisyński). Depesza z Massuah z d. 12 września donosi, że cesarz abisyński po krótkim pobycie pod Axoum odstąpił od oblężenia tego miasta, stolicy Tigre. (*La Patr.*)

Ameryka.

* (Widoki porozumienia). Zatargi pomiędzy Hiszpanją i Chili jeszcze się nie skończyły. Oba te kraje jednak wejdą wkrótce na drogę układów. Listy z Chili donoszą o widzeniu się prezydenta rzezypospolitej z reprezentantem gabinetu washingtonskiego. Ten ostatni miał wezwać w imieniu swojego rządu władze chilijskie do zaprzestania rujnującej i bezużytecznej walki i do zawarcia z Hiszpanją pokoju na zaszczytnych podstawach. (*La Fr.*)

Anglja.

* (Stosunki z Ameryką). Przedsiębiorcy telegrafu zaatlantycznego doznają w Anglii wielkich względów. Izba handlowa liverpoolska wyprawiła 1-go b. m. na ich cześć wystawny obiad, podczas którego minister Stanley powiedział godne uwagi wyrazy o stosunku Anglii do Stanów Zjednoczonych. Minister oświadczył, że stosunek ten jest jak najbardziej przyjacielski, i że usiłowania teraźniejszego gabinetu angielskiego skierowane są do większego jeszcze zbliżenia tych dwóch krajów. Nieco przesadnie brzmi koniec mowy ministra, który oświadczył, że od zgody Anglii z Ameryką zależy przyszłość cywilizacji całego świata. (*Nordd. A. Z.*)

* (Opozycja). Dzienniki angielskie donoszą, że w łonie stronnictwa radykalnego utworzyła się pewna opozycja przeciwko p. Bright. Na ostatnim posiedzeniu odbytem w lokalu ligi, postanowiono i przyjęto przez zgromadzenie propozycję oświadczenia, iż p. Bright nie może być przyjętym na przewodzącą stronnictwa liberalnego, dopóki nie rozłączy się z p. Gladstone i nie objawi swojego zdania na korzyść głosowania powszechnego. (*La Fr.*)

* (Meetingi reformistowskie). W d. 8 b. m. odbędzie się w Leeds wielki meeting reformistowski, który ma mieć takie samo znaczenie jak meetingi w Manchester i Birmingham. Mówią o ogromnym zebraniu, mającym się utworzyć z deputowanych wszystkich miast sąsiednich i z stowarzyszeń przemysłowych i robotniczych. P. Stansfeld przyrzekł przybyć na to zebranie. Komitet ligi reformistowskiej w Szkocji przygotowuje także w Glasgowie wielką manifestację pod przewodnictwem p. Bright. W d. 21 listopada ma odbyć się w Manchester meeting zjednoczenia narodowego reformistowskiego. Dwa dziesiąt członków parlamentu będzie na nim obecnych. (*La Fr.*)

Austrja.

* (Polacy galicyjscy). Z Galicji wschodniej dnia 26 września. Polacy w Galicji wkładają szaty świąteczne, urządzają bramy trjumfalne i pochody z pochodniami, gdyż hr. Gołuchowski przybywa jako namiestnik Galicji, a wraz z nim rozległe koncesje dla żywiołu polskiego i nieprzychylności dla Niemców i Rusinów. Język niemiecki i oświata, dawniej z pieczołowitością przez rząd popierane — język i obyczaje tego narodu, na których w czasie niedoli i niebezpieczeństwa, gdy fale buntu w Galicji podniosły się za wysoko, opierał się rząd austriacki, — i które dla ró-

wnowagi potrafił użyć przeciwko ludności Galicji zachodniej — zostają teraz odrzucone, a Niemcy również jak i Rusini, Grecy jak i Żydzi, przywiązani poprzednio niezłomną wiernością do dynastji i rządu, wpędzeni zostają do opozycji, do której, chociaż z niechęcią, przylączyła się wielka część urzędników. Niektórzy z radców namiestnictwa, a mianowicie pp. Wohlfart, Sommer i Hahn, zostali już usunięci, i spodziewają się dalszych jeszcze uwolnień urzędników okazujących się nieprzychylnymi w sprawie przekształcenia w ducha narodowym; ich miejsca obsadzone zostaną Polakami. Rusini mocno zaniepokojeni. Tak jak przed niedawnym czatem gminy żydowskie wysyłały deputacje do stóp tronu w celu zapobieżenia grożącemu im ze strony sejmu galicyjskiego niebezpieczeństwu, — tak i Rusini odbywają obecnie pielgrzymki do Wiednia pod przewodnictwem czynnego arcybiskupa Litwinowicza, zanosząc prośby o niewprowadzanie języka polskiego w szkołach i urzędach okręgów wschodniej Galicji. Czy przy obecnym prądzie politycznym i rządzących obecnie osobistościach, usłuchane będą głosy inne jak polskie? Cieszymy się nadzieją, że mężowie stanu, którym powierzono są losy Austrii, nie stracą odwagi, jeżeli położenie coraz staje się krytyczniejszem. (*A. A. Ztg.*)

Azja.

* (Wypadki w Korei). *China Mail*, dziennik wychodzący w Hong-Kong, pisze pod dniem 11-m sierpnia, że rząd chiński zrzeka się wszelkiej odpowiedzialności za zamordowanie księży francuzkich w Korei. Jednocześnie pismo to anglo-chińskie zawiadza zawczasu wszelką karę energiczną, jaką Francja zastosuje do barbarzyńców. Wynurza ono nawet zdziwienie, że mocarstwa europejskie nie nadsładowują Amerykan, którzy sami wymierzają sprawiedliwość, ile razy interesa ich są narażone na szwank. (*La Patr.*)

* (Wojna domowa). W Indjach Wschodnich, w królestwie Birma, wybuchła wojna domowa: król tego kraju został złożony z tronu i czterech księżąt z jego rodziny prowadzi z bronią wręku spór o władzę. (*Nordd. A. Z.*)

Francja.

* (Margr. Moustier. — Paszporta) *Paryż, 3 października.* Margr. de Moustier objął wczoraj swoje obowiązki. Poddani francuzcy za granicą, uwolnieni zostali świeżym dekretem od płacenia podatku za wydawanie lub wizę paszportów. Ten sam przywilej służyć będzie poddanym mocarstw, które zgodziły się na wzajemność. (*Le Mon. Un.*)

* (P. Benedetti). Z Paryża donoszą, że prawie jednocześnie z przybyciem do tej stolicy margrabiego de Moustier, przyjechał tamże p. Benedetti, ambasador francuzki w Berlinie. Powiadają, że podróż p. Benedetti do Paryża pozostaje w związku z pogłoską, podług której p. Benedetti ma być przeznaczony do zajęcia utworzyć się mającego nowego stanowiska ambasadora we Florencji. Nowa ta ambasada utworzona zostanie w miejsce ambasady w Bernie, która ma być zwinięta i zamieniona na zwykłe poselstwo i która nie jest na teraz obsadzoną, gdyż margr. Turgot, który zajmował to stanowisko, zmarł kilka dni temu. (*Nordd. A. Z.*)

* (Wystawa powszechna). Cesarz zapisał się jako wystawca 10-ej grupy na wystawie powszechnej 1867 r. Dziesiąta grupa ta składa się z siedmiu klas; cesarz wystawi swoje przedmioty w klasie 93, nad którą prezyduje p. Conti. W klasie tej zgromadzone będą w parku wyborowe mieszkania odznaczające się taniąścią połączoną z warunkami higienicznymi i dobrobytu. (*La Patr.*)

* (Zamach na życie p. Johnsona). *Paryż, 2 października.* Dziś rano rozbiegła się po Paryżu pogłoska o zamachu na życie prezydenta Johnsona, i przyczynie tej przypisywano nadzwyczajne obniżenie się kursów amerykańskich. W chwili, kiedy to piszemy, nie otrzymaliśmy za nej depeszy, któraby usprawiedliwiła tę wiadomość, i nie wiemy zresztą, jaką drogą ona nadeszła. (*La Fr.*)

Holandja.

* (Proklamacja). W skutek wypadków parlamentarnych w Hadze, postanowiono na radzie gabinetowej, ażeby król wydał proklamację do wyborców powołanych do utworzenia nowej izby zgodnej więcej z ideami rządu. Spodziewają się ogłoszenia wkrótce tego dokumentu. (*La Fr.*)

Prusy.

* (Kraje wcielone). *Berlin, 4 października.* Ogłoszenie patentów dotyczących objęcia w posiadanie krajów wcielonych do Prus i proklamacji do tychże krajów, ma nastąpić w dniu dzisiejszym. Powiadają, że jedynie powody zewnętrzne, formalne, opóźniły dotąd pomienione ogłoszenie. Przy redagowaniu tych patentów i proklamacji, zasięganę było

zdanie komisarzy pruskich urzędujących w krajach wcielonych do Prus. (*Nordd. A. Z.*)

* (Administracja cywilna). Piszą z Berlina, że administracja cywilna w krajach przyłączonych powierzona będzie komisarzom specjalnym, ale że sprawy stojące pod zarządem różnych ministerstw przejdą pod zawiadywanie ministerstwa berlińskiego. Co do funkcji generał-gubernatorów, takowe nosić będą na sobie charakter czysto wojskowy. Wojska heskie, nasauskie i frankfarskie zebrane będą w jeden osobny oddział; w organizacji zaś armji hanowerskiej nie nastąpi żadna odmiana. Kontyngens wojskowy szlezwicko-holsztyński tworzyć będzie jedną dywizję specjalną, a zarząd nad księstwami nadelbańskimi zostaje zniesiony. (*La Fr.*)

* (Anneksje). Co do aneksji, sprawa ta nie da się tak łatwo przeprowadzić, jakby chciały Prusy. Jeśli wierzyć dziennikowi *Avenir national*, który otrzymał z Berlina depeszę prywatną, to król Wilhelm miał pogrozić, iż każe aresztować króla saskiego, jeśli się przybliży do granic Saksonji. Depesza ta potrzebuje potwierdzenia. (*La Fr.*)

* (Kwestja szlezwicka). Gazety austriackie donoszą, że poseł szwedzki w Berlinie, z polecenia swego rządu, stawił rządowi pruskiemu zapytanie w przedmiocie przywiedzenia w wykonanie głosowania w Szlezwigu północnym, przyręczonego przez Prusy. Podobne zapytanie było w rzeczy samej postawione, ale nie teraz, lecz jeszcze w sierpniu, przed zawarciem prażskiego traktatu pokoju. Wówczas rząd szwedzki chciał się dowiedzieć o bliższych szczegółach warunku umowy przedagowanej nikolsburgskiej, dotyczącego pomienionego głosowania. Ponieważ układy z Austrią o pokój nie były jeszcze ukończone, przeto rząd pruski nie był w stanie dać na zapytanie szwedzkie zadowalniającą odpowiedź. (*Tamże.*)

* (Emigracja). Panowanie pruskie w Frankfurcie nie zjednało jeszcze sobie sympatji mieszkańców tego miasta. Kilka zamożnych rodzin wyjechało już za granicę. Dawni senatorowie mają przenieść się do Szwajcarii; zapewniają także, że główne domy handlowe przeniosą swoje biura do Paryża lub do innych stolic. (*La Fr.*)

Turecja.

* (Kwestja wschodnia). Niektóre dzienniki zagraniczne donoszą, że Francja i Anglja porozumiały się z sobą względem usunięcia, z powodu powstania kandjotów, wszelkich możliwych zatargów, których następstwa mogłyby na nowo wywołać kwestję wschodnią. Mocarstwa zachodnie zgodziły się na przeszkodzenie wszelkiej interwencji ze strony Grecji i utrzymania praw Turcji. Tymczasem zaś uczyniono rządowi tureckiemu przedstawienie na korzyść chrześcijan. Zdaje się zresztą, że powstanie zmniejszyło się znacznie; ostatnie depesze donoszą, że rząd turecki wyprawił na nowo znaczną liczbę wojsk dla przywrócenia porządku, ale rządowi Epiru udzielił instrukcje pokojowe. (*La Fr.*)

* (Posiłki). Depesza prywatna donosi, że w d. 23 września przybyły z zatki Volo do Kanei statek parowy *Peiki Zaffer*, fregata szrubowa *Muhbiri surur* i parostatek przewoźny *Ismail*, mając na swoich pokładach nowy oddział piechoty z armji egipskiej. Wojska wysłane przez rząd turecki na wyspę Kandję, wynoszą 38 000 żołnierzy. (*La Patr.*)

* (Spokojność w Syrii). W Syrii panuje teraz spokojność. Nowy gubernator Raszyd-pasza, który przybył tam z Konstantynopola, zadosyć uczynił szybko licznym reklamacjom, z którymi wystąpili konsulowie. (*Nordd. A. Z.*)

* (Małżeństwo ks. Humberta). Mówiono już wiele o małżeństwie księcia Humberta, starszego syna króla Wiktora Emanuela, z księżniczką Matyldą, córką arcyksięcia Alberta. Jeden z dzienników medjołańskich donosi, że małżeństwo to przyjdzie stanowe do skutku w początkach miesiąca stycznia. (*La Fr.*)

Korespondencja Dziennika Warszawskiego.

Lwów, 3 października.

Wiener Zeitung o Gołuchowskim. — Odkrycia *Gaz. Narod.* na polu etnografii i statystyki. — *Prażska Polit.*

Dzisiejsza *Wiener Zeitung*, organ główny rządu, poświęca artykuł wstępny nominacji Gołuchowskiego. Znamy go dotychczas tylko w streszczeniu przesłanem drogą telegraficzną do dzienników galicyjskich. Świat, powiada *Wiener Ztg.*, przynajmniej słusznie wielkie znaczenie nominacji Gołuchowskiego namiestnikiem. Nominacja ta świadczy o ścisłym związku między Galicją a monarchją, jaki utworzyły stoletnie rządy austriackie. Zaufanie Galicji do monarchji i odwrotnie monarchji do Galicji nie powinno być przedmiotem podejrzliwości dla państw obcych. Postan-

nictwem hr. Gołuchowskiego jest *zatarcie* różnicaskrawych i waśniących między żywołem polskim a ludnością ruską.

Rozbiór artykułu niezwyklej doniosłości, wymaga znajomości tekstu autentycznego. Z przytoczonego streszczenia widać, że rząd austriacki pije do kogoś, że popełnił grubą pomyłkę w organie swoim, przypisując ścisłość związku między Galicją a monarchją stuletnim rządowi; że naostatek w sformułowaniu posłannictwa hr. Gołuchowskiego, daje rusinom galicyjskim stanowczą odprawę. Owe zatarcie różnic przełożone na język zrozumiały, znaczy pozbawienie ludności ruskiej warunków rozwijania jej narodowości. Obawiamy się, aby hr. Gołuchowski spełniając poruczoną sobie misję zacierania różnic, nie powiększył rozdwojenia i nie wywołał opozycji groźnej w żywole ruskim, który może się oprzeć na masie. Od dalszych uwag wstrzymuję się dzisiaj.

Gazeta Narodowa, która przed miesiącem przyznała byt narodowości ruskiej i ofiarowała jej swą opiekę i pomoc, zaczyna już dowodzić, że rusinów w Galicji niema. W numerze wczorajszym zapewnia n. p. że rusini nie chcą być rusinami, — w dzisiejszym zapuszcza się w obliczenia statystyczne i zmniejsza liczbę rusinów galicyjskich o jeden mały milionik. To dopiero początki jej najnowszych studjów. Przekonacie się, że za kilka dni zredukuje rusinów na kilku agentów moskiewskich i wykaże jak na dłoni, że rusinów w Galicji niema, że ich tu nigdy nie było i że rusini niczem innym nie są, tylko wymysłem moskiewskich dzienników, nie wyłączając *Warszawskiego*, który jest także moskiewskim.

Artykuł o federalizacji w Austrii umieszczony w *Dz. Warsz.*, wywołał oprócz suchotnicznych ekspektacji jakiegoś agenta policji austriackiej, zamieszczonych w *Narodówce*, także uwagi prażskiej *Politik*, które najtrafniej charakteryzują nasze przyszłość: „Ne chcuzu, daj siuda.” *Politik* wie dobrze o tem, że przed laty 10 był w Rosji minister, co się opierał zaprowadzeniu kolei żelaznych, wie także i o tem, że Moskwa i Petersburg łączą szyny żelazne z Paryżem. *Politik* potrafi nawet odkryć różnicę między rządem dzisiejszym a rządem przed laty sto, a nawet między rządem a narodem, ale — chciałaby się potargować.

Zürich, 29 września.

Otwarcie po raz 9-ty czytelnicy polskiej. — Zgwałcenie 11-letniej dziewczyny przez majora St. S-go. — Ucieczka członków rady tow. wzajemnej pomocy z Schafhuzy. — Gmina słowiańskich socjalistów. — Dwa nowe pamflety: *Gmina i Sprawy towarzystwa demokratycznego*. — Kotkowski — Opozycja towarzystw i ztąd zebranie nadzwyczajne. — Nominacja.

Dnia 23 b. m. o godzinie 11-tej przed południem, uroczyste otworzona została (już po raz dziewiąty w ciągu niespełna lat dwóch) przy ulicy Zeltweg, nowa czytelnia polska, którą Bosak oddał pod zarząd towarzystwu naukowemu. Na gospodarza nowo-otworzonej czytelnicy powołało towarzystwo Józefa Dębego.

Członek towarzystwa wzajemnej pomocy kantonu Schafhuzy major St. S., dopuścił się dnia 10 b. m. zgwałcenia 11-letniej córki pana T. kupca i obywatela miasta Schafhuzy. Został on natychmiast po spełnionej zbrodni aresztowany i okuty w kajdany. Bosak uwiadomiony przez prezesa schafhuzeńskich wzajemnopatów o powyższym wypadku, odniósł się pod dniem 21 b. m. w imieniu komitetu centralnego do dyrektora policji kantonu Schafhuzy, z prośbą o pozwolenie osądzenia S-go za jego czyn zbrodniczy, przez sąd emigracyjny polski. Dyrektor policji nie raczył nawet odpowiedzieć Bosakowi na jego prośbę i pod dniem 25 b. m. odesłał S-go sądowi kantonalnemu kryminalnemu dla ukarania. Następnego dnia po uwięzieniu trzech, członków rady towarzystwa wzajemnej pomocy, umknęło z Schafhuzy pozostawiwszy znaczną ilość długów.

Lisikiewicz, po wystąpieniu z towarzystwa dobroczynności (skutkiem oddania się tegoż towarzystwa pod komendę Langiewicza, którego Lisikiewicz cierpieć nie może), przeniósł się ztąd ze swym zwolennikami do Genewy, gdzie połączywszy się z kilku herzenistami, utworzył na początku miesiąca sierpnia r. b. nowe stowarzyszenie, na podstawach najbardziej socjalistycznych, które nazwał *gminą słowiańską*. Gmina słowiańskich socjalistopatów liczy już dziś 63 członków (z tych 29 w Genewie, 18 w innych kantonach Szwajcarii, a 16 w Paryżu) i rządzoną jest przez radę gminną z pięciu członków, co pół roku wybieralnych, złożoną. Obecnie członkami rady gminnej są: Lisikiewicz, Ogarew, Chmieliński, Sajdek (czech) i Pawłowski. Do grona socjalistopatów nikt bez rekomendacji przynajmniej trzech członków gminy przyjętym być nie może.

Gmina słowiańskich socjalistopatów postanowiła wydawać własnym nakładem pismo rewolucyjne pod nazwą: „Gmina”, które wychodzić będzie po partyzancku, o terminach nieoznaczonych. Pierwszy nu-

mer „Gminy” wyszedł na widok publiczny onegdaj (datowany 20 września r. b.). Jest to nędzota tak jak i wszystkie podobnego rodzaju utwory emigracyjne.

Ukazał się także pierwszy numer pisma wydawanego przez demokratów Mierosławskiego pod tytułem: „Sprawy towarzystwa demokratycznego”. Pamflet ten wyszedł przed czterema dniami z pod prasy, w kształcie broszurki i zawiera same tylko wiadomości wewnętrznych spraw demokratów dotyczące.

Jarosław Dąbrowski doniósł pod dniem 25 b. m. Bosakowi, że Kotkowski, odstawiony na żądanie władz francuzkich z Monachjum do Paryża i tamże osadzony w więzieniu jako podejrzany o udział w fałszowaniu ruskich asygnat, nietylko sam się przystąpił do czynu fałszowania w czasach rządów Kurzyny, ale nadto skompromitował i nie przestaje kompromitować wielu dygnitarzy narodowych. Komitet centralny skutkiem tego wydelegował Aleksandra Biernawskiego do więzienia Kotkowskiego, w celu skłonienia go do odwołania poczynionych przy śledztwie zeznań, lub przeperswadowania mu, żeby przynajmniej innych nie kompromitował. Kotkowski nie chciał się zgodzić na odwołanie dobrowolnie uczynionego zeznania i przyrzekł tylko, że ochraniać będzie o ile możliwości swoich współników. Kotkowski sądzony będzie po skończonych ferjach sądowych.

Towarzystwa wzajemnej pomocy w Bukareszcie i Belgradzie, oraz bratniej pomocy we Florencji, podobnie jak tutejsze podkomendne komitetowi towarzystwa, odrzuciły ustawę, na reorganizację nie pozwoliły i przesłały oprócz tego komitetowi centralnemu wotum nieufności. Komitet skutkiem tego wezwał wczoraj Bosaka i Gillera o jaknajspieszniejszy przyjazd do Paryża na nadzwyczajne w tym przedmiocie posiedzenie.

Ludwik Brzozowski mianowany został egzekutorem i zarazem obrońcą przy sądzie stałym emigracyjnym w Paryżu.

Paryż, 30 września (*).

Dzieci ministra sprawiedliwości. — Zamiary Francji. — Książę Flandrii. — Wylewy.

Panowie ministrowie nieszczęśliwi są w swych dzieciach. Moje słowa o córce p. Baroche wzbudziły zadziwienie, ale była to bardzo miła osoba, za to synowie ministra sprawiedliwości mniej się udali. Starszy był wmięszany do sprawy Miresa, i kiedy stanął jako kandydat na deputowanego z Wersalu, książę Persigny publicznie powstał przeciwko jego wyborowi. Drugi syn jest audytorem w radzie stanu, ale i z niego nie będzie pociechy. P. Persigny nie może poszczycić się domowem szczęściem.

Mówią, że Francja była wmięszana do powstania w Palermo, i że ma ochotę wynieść Murata na tron obojga Sycylii, a dla tego i Anglja posłała swe statki. Napoleon chciał powiększyć Piemont, ale nie chciał jedności Włoch, i wyprowadzono go w pole w tej sprawie, tak samo jak go wyprowadził w pole p. Bismarck w swej sprawie. Cesarz sądzi, że jest przebiegalszym i przenikliwszym od wszystkich, a tymczasem wcale nie trudno wyprowadzić go w pole.

W archiwum ministerstwa spraw zagranicznych jest dokument, który zaleca wzbudzić wojnę pomiędzy Anglja a Rosją o Konstantynopol, aby tymczasem Francja mogła dążyć do swych celów w reszcie Europy.

Książę Flandrii udał się do Rzymu do swej siostry cesarzowej Karoliny, której ma towarzyszyć do Brukselli.

Z Egiptu donoszą że Nil ciągle jeszcze przybiera. Sekwana doszła do 5 metrów. Od Orleanu do Bordeaux nie chodzą wagony, z powodu wylewów. K.

Nasze położenie finansowe *).

V.

Brak naszych moralnych kapitałów do produkcji. — Ciemnota; pijaństwo; brak oszczędności. — Najkonieczniejsze z zasadniczych narzędzi produkcji: koleje żelazne; flota kupiecka.

Wolność pracy, równouprawnienie pracy i zabezpieczenie jej od samowolności, stanowią główne zakłady postępu produkcji. Lecz takowa zależy jeszcze od wielu innych moralnych i materialnych warunków. A ponieważ w każdej pracy intelektualne przymioty producentów biorą górę nad wszystkim innym, naprzód zastanowimy się nad niemi.

Dla nas tu przede wszystkim są ważne: *znajomość rzeczy, sumienność i oszczędność*.

Praca nasza stała się teraz równie wolną, jak w Europie ¹⁾, a nawet bardziej jest zabezpieczona; lecz

(*). List ten wzięty jest z *Warsz. Dniem*.

*) Artykuł ten jest wzięty z *Rus. Inw.*; patrz *Dzien. Warsz.* Nr. 209, 210, 211, 212, 213, 215, 217, 219 i 220.

*) Pozostaje wprowadzić jeszcze jedno ścięśnienie, — *paszporta*.

niesłuchanie różni się od Europy, szczupłością naszych wiadomości. Masa wiadomości, posiadanych przez ludność jakiego saskiego lub wirtemberskiego królestwa, mogłaby przeważać ogół wiadomości posiadanych przez cały ruski naród. W ukształconych krajach Europy, prawie każdy mieszkaniec rozumie co jest natura i umie rozporządzać jej siłami, dla tego i produkcja podtrzymywana przez wszystkie siły natury, daje ogromne rezultaty. U nas — masa ludu ciągle jeszcze boi się natury, wyciąga z niej to tylko co jest dostępne wszelkiej rutynie i panuje prawie jedynie swemi fizycznymi siłami.

Dotychczas system naszego kształcenia szczególnie był zastosowany do potrzeb państwowych, a bardzo mało do społecznych — ekonomicznych. Tylko za teraźniejszego panowania widzimy bardziej stanowcze wzięcie się do utrwalenia zasady *ogólno-ludowego* kształcenia. Akademje, uniwersytety, gimnazja, przestają stać w powietrzu, i za pomocą masy szkół zaczynają coraz ściślej łączyć się z całym istnieniem społeczeństwa. Jednakże i dotąd nie możemy głosić liczby uczących się; jakkolwiek znaczna sama przez się, zaraz ulatnia się po porównaniu z masą ludności. I jeżeli zamiast energicznego rozwijania tej cyfry, będziemy zajmowali się sporami o *klasyczne i realne gimnazja*, nie zajdziemy daleko. W tych sporach ciągle jeszcze odbijają się miękkie akademickie fotele, dają się słyszeć uczy *wyższego* wykształcenia, w jarzaco oświetlonej, bogato przybranej sali, której z zadowoleniem, ale bez zrozumienia, przygląda się masa ciemnych ludzi.

Czyż nie jesteście krótkowidzący? Czy może w społeczeństwie istnieć trwale wyższe wykształcenie, jeżeli społeczeństwo jest ubogie i nie używa pierwszych okruszyn swych wiadomości, na to, aby wyjść z tego ubóstwa. Czyż nasze akademje nauk, z uczonymi sprowadzonymi z obcych krajów, nasze uniwersytety i gimnazja, współzawodniczące z sobą liczbą niezajętych profesorskich i nauczycielskich wakansów, mało jeszcze świadczą o niezbędnej konieczności, przedewszystkiem uzupełnienia, pozostawiając na boku spory klasyczne, naszego systemu naukowego, przez czysto utilitarne, ogólnoludowe wykształcenie, jako główną sprężynę do nagromadzenia takich pozostałości, które mogłyby być zaspakajane wszystkie potrzeby wyższego ukształcenia. Przecież i rozwój wykształcenia, nie może postępować wbrew ogólnym ekonomicznym zasadom. Nie może inaczej się ukazać, jak przez nagromadzenie w społeczeństwie pozostałości pracy, które mogłyby żywić się ludzie oddający się naukom. Tam gdzie nie ma dostatecznych pozostałości, nie może być uczonych, z wyjątkiem rozumie się nielicznych, sprowadzonych z zagranicy, lub utrzymywanych wysileniami całego państwa. Przedtem, kiedy wykształcenie kosztowało taniej, mogło jeszcze jako tako być utrzymywane przez samo państwo. Ale wiek poezji, marzycielskiej filozofji i historii bajeczkowej, — dla których dosyć było przesiedzieć jakie dziesięć lat w jakiejkolwiek klasztornej lub uniwersyteckiej bibliotece, już minął. Rozwój nauk ścisłych wymaga ogromnych wydatków: — badań, obejmujących całą ziemię, całą historję, podróży po całej kuli ziemskiej, doświadczeń, spostrzeżeń; nie dość tu niemieckiej cierpliwości w siedzeniu na jednym miejscu, przedewszystkiem potrzebne są pieniądze; dla tego i postępek w naukach, od tak bogatych krajów, jak Francja i Niemcy, zaczął już wyraźnie przechodzić do bogatszych — Anglii i Ameryki.

W każdym razie, prowadzenie wykształcenia tylko drogą państwową, stało się już rzeczą niemożliwą. Dla tego i dla nas czas odzwyczajając się od myśli, że samo państwo powinno tworzyć nauczycieli, profesorów i uczonych. Potrzeba nam pośpieszać stanąć na normalnym gruncie, i zrobiwszy ukształcenie powszechnem, łączywszy go z produkcją, dojść nakoniec do tego, aby samo społeczeństwo swemi pozostałościami wyrobiło sobie dość liczny stan ludzi do wszystkich zawodów. A nic lepiej od ziemstwa nie może pomagać temu zadaniu.

Na czem mianowicie ma zależeć ukształcenie ludowe? Obecne postępy wszystkich kształtów gospodarstwa wiejskiego, wszystkich gałęzi przemysłu fabrycznego, zaczęły zależeć wprost od postępu nauk naturalnych i matematycznych. Fizyka, chemja, mechanika, — to są trzy główne dźwignie wszelkiej produkcji. Rozwój i doskonalenie tych nauk należy do dziedziny wyższego wykształcenia, ale zdobyte przez nie i zastosowane do życia rezultaty, mogą być komunikowane ludowi równie elementarnie jak zasady czytania, nawet łatwiej, ponieważ pozwalają w rozległych rozmiarach czysto dotykana, praktyczną metodę. Siedmioletnie dziecko w Ameryce, czasem nie umie jeszcze dobrze czytać, ale doskonale pojmuje model lokomotywy; kiedy nasze dziecko zajęte jest rysowaniem żołnierzy, — amerykańskie z taką przyjemnością kre-

śnia in minus licytacja, na dostawę przez... 20 Grudnia 1866 r. 1 Stycznia 1867 r. około 410 2/3 sążni półkubicznych drzewa sosnowego...

(N. D. 6049). Rząd Gubernjalny Radomski. Z powodu, iż niektórzy dzierżawcy dochodów z propinacji większych w dobrach rządowych...

(N. D. 6132) Rząd Gubernjalny Radomski. Podaje do wiadomości publicznej iż w d. 28 Września (11 Październik) 1866 r. o godzinie 12 z rana...

(N. D. 6171). Rząd Gubernjalny Augustowski. Podaje do powszechniejszej wiadomości, że na sali zwykłych posiedzeń Rządu Gubernjalnego...

(N. D. 6172). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z d. 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6173). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6174). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6175). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6176). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6177). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6178). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6179). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6180). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6181). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6182). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

(N. D. 6183). Rząd Gubernjalny Augustowski. Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

wcześniej rozpoznane, ubiegający się obo- wiazany jest takowe przynajmniej na trzy dni przed licytacją Rządowi Gubernjalnemu zło- żyć.

b) Świadcstwo Kasy Skarbowej na złożone vadium wyrównujące 1/4 części sumy do li- cytacji za precium przyjętej, tudzież w gotowi- żnie na uzupełnienie tegoż vadium w stosunku sumy przez się postąpionej.

c) Nadto utrzymujący się przy licytacji obo- wiazany będzie przyjąć ogólne warunki przepi- sane przez Komisję Rząd. Przych. i Skarbu do- dzierżaw tego rodzaju jakie pretendenci w ka- żdym czasie przejrzeć mogą w biurze Rządu Gubernjalnego...

d) Żadne zastrzeżenia ze strony ubiegających się do dzierżawy przyjęte nie będą, deklaracje ich zatem winny być bezwarunkowe...

e) Wrzeczcie uprzedza się licytantów ażeby między sobą nie dopuszczali się zwojy i udzi- elania odstępnego dla zmniejszenia korzyści...

f) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 14 (25) Września 1866 r.

g) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

h) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

i) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

j) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

k) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

l) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

m) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

n) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

o) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

p) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

q) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

r) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

s) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą. Suwałki d. 16 (28) Września 1866 r.

pisania protokołu licytacyjnego, pod utratą złożonego vadium i pod rygorem ogłoszenia na jego riscio nowej licytacji...

6. Za późno po dniu 15 (27) Września r. b. w prowadzenie w posesję dzierżawca pre- tensji rościć do Skarbu nie może i poprze- stanie na dochodzie, jaki do daty licytacji przez miejscową Administrację osiągnięty bę- dzie.

7. Suma od której licytacja zacznie się przyjęta została ta jaka się do tąd płaciła, to jest rs. 361 wyraźnie rs. trzystą sześćdzie- siąt jeden.

Wrzeczcie uprzedza się licytantów, ażeby między sobą nie dopuszczali się zwojy, i u- dzielania odstępnego dla zmniejszenia korzy- ści...

Wrzeczcie uprzedza się licytantów, ażeby między sobą nie dopuszczali się zwojy i udzi- elania odstępnego dla zmniejszenia korzyści...

Na zasadzie reskryptu Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Sierpnia r. b. Nr. 46523/16879...

1. Ze powyższy dochód propinacyjny czyli prawa sprzedawania hurtowego i częstko- wego trunków Skarbowi służące...

2. Ze każdy przystępujący do licytacji, obowiązany jest: a) Udowodnić swą kwalifikację...

b) Złożyć kwit kasy Skarbowej na złożone vadium w kwocie 1/4 sumy do licytacji...

c) Dzierżawca przyjmuje obowiązek przy nabywaniu patentów do handlu trunkami...

d) Raty dzierżawne płacone być winny kwartalnie z góry...

e) Żadne zastrzeżenia ze strony ubiegają- cych się do dzierżawy przyjęte nie będą...

f) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą.

g) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą.

h) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą.

i) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą.

j) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą.

k) Wrazie bowiem dostrzeżenia tego winni do odpowiedzialności Sądowo karnej pocią- gnięci będą.

(N. D. 6170) Magistrat Miasta Zawicia. Podaje do publicznej wiadomości że w Biórze Magistratu tutejszego w dniu 24 Paź- dziernika (5 Listopada) r. b. o godzinie 11- ej z rana w obecności W-go Naczelnika Powia- tu lub jego pomocnika odbywać się będzie in minus Licytacja przez opieczętowane de- klaraty na entrepryzę reperacji szlachtuza i sprawunku utensyliów dla tegoż...

Wzór do deklaracji. Stosownie do ogłoszenia Magistratu Mias- ta Zawicia z dnia 19 Września (1 Październi- ka) r. b. Nr. 6555...

1. O godzinie 10 1/2 rano na dowóz piasku, gliny, cegły i t. p. do Hut cynku w Dąbrowie w wartości rs. 2390.

2. O godzinie 10 1/2 rano na dowóz galma- nów z kopalni: Józef, Ulisses, Jerzy i Anna, oraz z Pluczek Olkuskiej, Bukowskiej, Star- czynowskiej i Strzemieskiej do hut cynku w Dąbrowie w wartości rub. sr. 2,797.

3. O godzinie 11 rano na przewóz żelaza, cynku, surowiny, blachy żelaznej i cynkowej z Dąbrowy i Stawkowa do Składu Głównego Warszawskiego i fabryki Machin na Solcu w Warszawie w wartości rs. 7,746.

4. O godzinie 11 1/2 rano na dowóz mialu galmanowego z kopalni Barbara do Płuczek Herkules pod Życheim w wartości rs. 259.

5. O godzinie 12 w południe na dowóz mialu galmanowego z kopalni Ulisses do Płuczki Bukowskiej w wartości rs. 379.

6. O godzinie 12 1/2 z południa na dowóz mialu galmanowego z kopalni Jerzy do Płuczki Starczynowskiej w wartości rs. 661.

7. O godzinie 1 z południa na dowóz mialu galmanowego z kopalni Józef do Płuczki Ol- kuskiej w wartości rs. 247.

8. O godzinie 1 1/2 z południa na dowóz wę- gli z kopalni Reden, Ksawery, Cieszkowski i Łabecki do zakładów Huty Bankowej, oraz na dostawę koni do wózków na Reden w war- tości rs. 7,794.

9. O godzinie 2 z południa, na dowóz suro- wizny piasku, gliny i t. p. do Pudlingarni hu- ty Bankowej w wartości rs. 1,206.

10. O godzinie 10 rano na dowóz i rafwa- nie koksu drobnego z placu Zakładów Huty Bankowej do Hut cynku pod Bendzinem i w Dą- browie w wartości rs. 1,207.

11. O godzinie 10 1/2 rano, na dowóz węgla po kolei żelaznej z kopalni Cieszkowski do Hut cynku pod Bendzinem w wartości rub. sreb. 368.

12. O godzinie 11- ej rano, na dowóz węgla z kopalni Cieszkowski i Łabecki do Machiny 12 i 14 konnej nad kanałem Wielkich Pieców Huty Bankowej w wartości rs. 103.

